

Preek over Johannes 9: 1-13 en 26-39. Zondag 3 april, vierde van de veertig dagentijd, 2011, Schoonhoven

Gemeente van Christus, (Luisteraars via Radioilverstad),

In een kerk van Utrecht is een blinde lectrix, die wekelijks een schriftlezing verzorgt. Via braille. Ik weet niet of men in die kerk hetzelfde leesrooster als wij volgen, - maar zo ja: hoe zou zij vandaag de lezing over de genezing van een blinde man lezen?

Is het pijnlijk voor haar, omdat zij zelf blind is? Omdat er gesuggereerd wordt dat die blinde niet zomaar blind is: hij zal wel gezondigd hebben, of anders zijn ouders...

Hoopt zij misschien dat op een dag het wonder zal gebeuren dat zij zelf weer zal kunnen zien? Of hoort haar blindheid inmiddels zo bij haar persoon, dat zij niet anders meer zou willen?

Hoe dan ook: zal die blinde lectrix toch een boodschap hebben aan dit verhaal? Of beter: heeft het verhaal dan toch een boodschap voor haar?

In het voorbijgaan zag Jezus iemand die al vanaf zijn geboorte blind was.

Jezus was op reis naar Jeruzalem, hij had van alles aan zijn hoofd, toch viel zijn oog op die blinde man. Het wordt in de evangeliën vaker gezegd: dat Jezus op een bijzondere manier zag. *Jezus zag de menigte...* staat er vaak. Maar hij zag geen anonieme menigte, hij zag mensen, één en nog één en nog één. Hij zag mensen. Soms wordt er dan ook bij verteld dat het zien van al die mensen Jezus ontroerde.

Vrglk. Abel Herzberg, de joodse kampoverlever en schrijver, die eens zei: *Er zijn geen 6 miljoen Joden vermoord in de 2e wereldoorlog. Er is 6 miljoen keer één jood vermoord. Zó zag Jezus....* Die zelfs trouwens ook een jood was. En zelf ook vermoord zou worden.

In het voorbijgaan zag Jezus iemand die al vanaf zijn geboorte blind was.

Hij keek niet langs hem heen, hij keek niet over hem heen, hij keek hem aan, hij zag hem zitten. Daarmee komt Jezus tegemoet aan een diep verlangen van die ene blinde man, en in die ene het verlangen van ons allen: dat wij gezien zijn, gekend.

In het voorbijgaan zag Jezus iemand die al vanaf zijn geboorte blind was. Maar de leerlingen vragen over het blinde hoofd van die man aan Jezus: *Rabbi, hoe komt het dat hij blind was toen hij geboren werd? Heeft hij zelf gezondigd of zijn ouders?* Het lijkt wat op de situatie – hopelijk komt die steeds minder vaak voor, van een arts die aan een ziekbed met een verpleegkundige over de patiënt heen praat, in plaats van met de patiënt. Alsof een patiënt een ding is.

Heeft hij zelf gezondigd of zijn ouders? vragen de leerlingen. De buren van die man en allerlei bekenden, en even later ook een stel Farizeërs breken eveneens hun hoofd over deze vraag. Wat is de oorzaak van zijn blindheid?

Er moet toch een oorzaak zijn. Zonde, schuld?

Zo dacht men in die tijd. Ziekte, tegenspoed moest een oorzaak hebben. Men kwam dan meestal snel bij God uit. In wezen denken wij zo nog steeds. Waarom moest ons dit overkomen? Wat is de oorzaak van deze ziekte, deze tegenslag, wat is de bedoeling? Een SGP-politicus zei kort geleden nog dat hij wist waarom Japan was getroffen door een aardbeving en een tsunami: hij zag er het oordeel van God in over Japan. Uit de ramp bleek dat de Japanners schuldig staan tegenover God... Het kan ook anders. Twintig jaar geleden schreef een hoogleraar uit Delft, een echte technet, Van den Beukel, een mooi boekje over het geloof. Hij noemde het: *De dingen hebben hun geheim*. Juist die technet kon wat velen van ons maar moeilijk kunnen: leven met geheimen, niet alles willen verklaren, niet achter alles wat gebeurt een directe oorzaak willen zien, of een logica.

Heeft de blinde zelf gezondigd, of zijn ouders? Hij niet en zijn ouders ook niet, zei Jezus, *maar Gods werk moet door hem zichtbaar worden.*

Jezus is minder geïnteresseerd in het verleden dan in de toekomst van de blinde man.

Jezus kiest ervoor zich niet uit te laten over de oorzaak van de blindheid, maar wel over de mogelijkheid die in de ziekte besloten ligt.

Jezus gelooft in de mogelijkheid dat God het negatieve (de blindheid) kan omzetten in iets positiefs. *Gods werk moet door hem zichtbaar worden.*

Naar aanleiding van deze woorden zouden we tegen die SGP-politicus van net kunnen zeggen: U ziet in de aardbeving en de tsunami die Japan troffen een oordeel van God. Maar zouden we die rampen ook niet in de eerste plaats kunnen zien als een appèl om de slachtoffers te helpen, en in de tweede plaats om wereldwijd na te gaan denken hoe we ons in de toekomst beter kunnen wapenen tegen dit soort ramppen? Van iets negatiefs iets positiefs maken. Is dat niet de christelijke visie!? Aan het werk!

Zolang het dag is, moeten wij het werk doen van hem die mij gezonden heeft, zegt Jezus vervolgens.... (inderdaad: aan het werk dus!) *... want straks komt de nacht en dan kan niemand iets doen. Zolang ik in de wereld ben, ben ik het licht van de wereld.*

Jezus zag een blinde, en in plaats van te zoeken naar het een of andere duistere verleden van die blinde, zei Jezus: Hoor eens: *Ik ben het licht van de wereld...* En hij ging aan het werk om weer wat licht te laten schijnen in het leven van die man.

Jezus spuwde op de grond, hij maakte van het speeksel wat modder.... (Het was Sabbath, dat modder maken mocht natuurlijk niet van de farizeeën, wat hen er overigens niet van weerhield om op Sabbath zelf met modder te gaan gooien.)

In dat modder-maken zit een verwijzing naar Genesis 2, het tweede scheppingsverhaal waar God van stof, aarde, modder de mens boetseerde en die vervolgens de levensadem inblies. Jezus zet het werk van zijn vader voort. Hij gaat verder met scheppen, zo Vader-zo-Zoon. Jezus gaat een verwond schepsel herstellen.

Jezus smeerde *de modder op de ogen van de blinde*. We zouden ook kunnen vertalen met: Jezus **zalvde** zijn ogen met modder. In het Griekse woord voor smeren of zalven zit de woordstam die we ook in de eretitel *Christus* terugvinden. De betekenis van Christus is immers: de Gezalvde. Jezus is de Gezalvde die gebroken schepselen als die blinde man zalft met zijn helende kracht.

En als wij onszelf christen noemen, dan noemen wij ons in feite ook *gezalvden*. Wij zijn mensen die door Jezus *gezalvd* zijn. Geheeld! Herschapen! Net als die blinde man. En daarom kijken, als het goed is, christenen ook op een heel bepaalde manier uit hun ogen.

(Op onze gemeenteavond van dinsdag gaat het hier over: dan komt ds, Margriet van de Kooij spreken over vragen rond ziekte, gezondheid, geloof, gebed en ziekenzalving. Komt dat ZIEN!)

Tenslotte zegt Jezus tegen de blinde: *Ga naar het badhuis van Siloam en was u daar*. De blinde moet zelf ook iets gaan doen. Jezus vraagt hem mee te werken aan zijn genezing. Het geloof van de blinde komt tot uiting in het feit dat hij inderdaad opstaat, in beweging komt, verantwoordelijkheid neemt, op weg gaat naar dat badhuis, in vertrouwen – ook al ziet hij nog steeds geen steek! Geloven is: geloven dat het goed zal komen juist als het nog niet goed gaat - en daarom sta je op en ga je de toekomst hoopvol tegemoet.

Jezus zei: *Ga!* En die man ging. Jezus nam het initiatief, maar het wonder gebeurde niet buiten de blinde om.

De man ging, hij waste zich, en toen hij terugkwam kon hij zien.

Een wonder... Een wonder in de bijbel is een unieke gebeurtenis waarvan wij helaas niet zomaar een stapeltje herhalingsrecepten hebben gekregen. Toch zijn ze ons dierbaar, die wonderen. Het wonder in de bijbel is een teken van hoop. Een lichtpunt in onze duisternis. Een voorproefje van het Koninkrijk der Hemelen. Ze gebeuren nog steeds, wonderen. Al zijn en blijven wonderen en uitzonderingen. In die enkele wonderen krijgen wij te zien, licht op, hoe het eens ons allen zal vergaan in het Koninkrijk.

Het wonder begon ermee dat de blinde gezien werd, door Jezus.

Maar het wonder is nog niet af wanneer de man weer kan zien. Het wonder is pas af, als hij degene ziet die hem zag zitten. **Het wonder is pas af als de man Jezus ziet.**

Want zo eindigt deze geschiedenis:

Als de blinde man door Jan en alleman, inclusief de farizeeën wordt belaagd met kritische vragen: ben jij het wel echt, was je wel echt blind, kun je die Jezus wel echt vertrouwen... ? Op een gegeven moment jagen ze hem zelfs weg! (Soms is het makkelijker om ziek te blijven. Soms is het makkelijker om maar niet in Jezus te geloven.) Toen Jezus hoorde dat de man die hij genezen had, zo werd belaagd, *zocht hij hem op en hij vroeg hem. Geloof u in de mensenzoon?*

Als ik wist wie het was, heer, zou ik in hem geloven, zei de man.

U kijkt naar hem en u spreekt met hem, zei Jezus.

Toen zei de man: Ik geloof Heer, en hij boog zich voor Jezus neer.

Dan is het wonder af. Het is **niet alleen met zijn ogen** dat de man nu kan zien. Het is **ook met zijn hart** dat de man nu kan zien. Hij ziet met de ogen van het geloof. Dan is het wonder af.

In de afgelopen week stond Kontakt, een van onze plaatselijke bladen, een mooi interview met Victoriya Copier. Victoria komt uit de Oekraïne, maar woont met haar man Peter en zoontje Daniel in Schoonhoven.

En zit hier in de kerk. Victoria voelt zich hier thuis, maar ze vertelt over de hulpacties die zij organiseert voor weeskinderen in de Oekraïne. Zij weet hoe weeskinderen in de Oekraïne het hebben, en vergeet ze niet. Een citaat: *Als ik **zie** hoe goed mijn zoontje het heeft, breekt mijn hart. **Dan zie ik in gedachten** de kinderen uit de weeshuizen weer voor ogen. Zij hebben vrijwel niets, zijn al blij met een speelgoedbeest of een tweedehands jas.* En daarom komt Victoria in actie. Omdat ze die kinderen daar blijft **zien**.

Tenslotte: die blinde lectrice in de Anglicaanse Kerk die misschien ook vandaag dit verhaal over de genezing van een blinde man leest. Goeie kans dat ze nog steeds blind is als ze vandaag de kerk verlaat. Maar zou het wonder niet kunnen gebeuren, dat deze genezingsgeschiedenis ook haar inspireert, opnieuw inspireert, om anders te zien, en dieper en hoger en met meer liefde en met meer hoop en met meer geloof, - met de ogen van haar hart?

Amen. Ds. F.W. Verbaas